

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 04, 2016

Nummer 4, 2016

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:79](#) 19-01-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:76](#) 19-01-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:74](#) 19-01-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:23](#) 19-01-2016

RECHTSPRAAK

De overwegingen van het hof kunnen het oordeel dat het OM niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging niet dragen.

Op de gronden die zijn vermeld in het arrest in de zaak HR 19 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:23 is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-01-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:74

Zaaknummer: 14/03514

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

RECHTSPRAAK

De overwegingen van het hof kunnen het oordeel dat het OM niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging niet dragen.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging van de verdachte.

Het gaat in cassatie, kort samengevat, om het volgende. De verdachte exploiteerde coffeeshops, te weten [B] in Leiden en [C] in Lisse. De gemeenten hadden exploitatievergunningen (Lisse) en verlofbeschikkingen (Leiden) verstrekt, die telkens werden verlengd. De verdachte streefde ernaar aan alle gedoogvoorwaarden, waaronder de zogenoemde AHOJG-criteria, te voldoen door de gedoogde voorraad in de coffeeshop van ten hoogste 500 gram henneproducten niet te overstijgen. De coffeeshops genereerden hoge omzetten, hetgeen meebracht dat de voorraad van 500 gram meermalen per dag moest worden aangevuld. Daartoe beschikte de verdachte over voorraden op verschillende locaties buiten de coffeeshops. De omzet van de coffeeshops was aan de overheid (Belastingdienst) bekend; de belasting werd betaald. Aan de verdachte was in het overleg tussen gemeente, politie, GGD en coffeeshophouders te kennen gegeven dat niet actief op 'de achterdeur' zou worden gecontroleerd. De politie had de coffeeshophouders laten weten dat zij zich 'mak' moesten houden en niet met al te veel voorraad over straat moesten gaan.

Bij de beoordeling van het middel moet worden vooropgesteld dat in artikel 167 lid 1 Sv aan het Openbaar Ministerie de bevoegdheid is toegekend zelfstandig te beslissen of naar aanleiding van een ingesteld opsporingsonderzoek vervolging moet plaatsvinden. De beslissing van het Openbaar Ministerie om tot vervolging over te gaan leent zich slechts in zeer beperkte mate voor een inhoudelijke rechterlijke toetsing in die zin dat slechts in uitzonderlijke gevallen plaats is voor een niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging op de grond dat het instellen of voortzetten van die vervolging onverenigbaar is met beginselen van een goede procesorde (vgl. HR 6 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX4280, NJ 2013/109).

Zo'n uitzonderlijk geval doet zich voor wanneer de vervolging wordt ingesteld of voortgezet nadat door het Openbaar Ministerie gedane, of aan het Openbaar Ministerie toe te rekenen,

uitlatingen (of daarmee gelijk te stellen gedragingen) bij de verdachte het gerechtvaardigde vertrouwen hebben gewekt dat hij niet (verder) zal worden vervolgd. Aan uitlatingen of gedragingen van functionarissen aan wie geen bevoegdheden in verband met de vervolgingsbeslissing zijn toegekend kan zulk gerechtvaardigd vertrouwen dat (verdere) vervolging achterwege zal blijven evenwel in de regel niet worden ontleend (vgl. HR 8 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW5002).

Een uitzonderlijk geval als zojuist bedoeld doet zich ook voor wanneer de vervolging wordt ingesteld of voortgezet terwijl geen redelijk handelend lid van het Openbaar Ministerie heeft kunnen oordelen dat met (voortzetting van) de vervolging enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang gediend kan zijn. In het geval van een zodanige, aperte onevenredigheid van de vervolgingsbeslissing is de (verdere) vervolging onverenigbaar met het verbod van willekeur (dat in de strafrechtspraak in dit verband ook wel wordt omschreven als het beginsel van een redelijke en billijke belangenafweging). Aan het oordeel dat het Openbaar Ministerie om deze reden in de vervolging van een verdachte niet-ontvankelijk moet worden verklaard dienen zware motiveringseisen te worden gesteld (vgl. HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:7, *NJ* 2013/563).

Zijn onder 2.2 weergegeven overwegingen kunnen het oordeel van het hof dat schending van beginselen van een goede procesorde, waaronder rechtszekerheid, evenredigheid, zorgvuldigheid en het verbod van willekeur, ertoe moet voeren dat het Openbaar Ministerie in de vervolging van de verdachte niet-ontvankelijk moet worden verklaard, niet dragen, zulks op de volgende gronden.

De overwegingen van het hof houden niet in dat van de zijde van het Openbaar Ministerie of door aan het Openbaar Ministerie toe te rekenen uitlatingen of gedragingen van functionarissen, concrete toezeggingen zijn gedaan aan de verdachte van niet-vervolging ter zake van overtreding van de gedoogcriteria, meer in het bijzonder met betrekking tot het buiten de coffeeshops houden van exploitatievoorraden van (ruimschoots) meer dan 500 gram. Kennelijk heeft het hof geoordeeld dat de verdachte, die wist dat het plaatselijke gezag bekend was met het bestaan van die exploitatievoorraden, aan het uitblijven van strafvorderlijke maatregelen ter beëindiging van die situatie het gerechtvaardigde vertrouwen heeft kunnen ontleen dat zij te dier zake niet zou worden vervolgd. Daarmee heeft het hof evenwel miskend dat zulk uitblijven van handhavend optreden in zijn algemeenheid niet op één lijn kan worden gesteld met een door het Openbaar Ministerie gedane of aan het Openbaar Ministerie toe te rekenen uitlating of gedraging als hiervoor in 3.3 bedoeld. Als zodanig kunnen evenmin worden aangemerkt opmerkingen van de zijde van de politie dat niet actief op 'de achterdeur' zou worden gecontroleerd en dat de coffeeshophouders zich 'mak' moesten houden en niet met al te veel voorraad over straat moesten gaan. Dit alles

wordt niet anders door de enkele omstandigheid dat bij het zogenoemde driehoeksoverleg, waarin het plaatselijke coffeeshopbeleid werd besproken, ook het Openbaar Ministerie was vertegenwoordigd.

Voorts is het oordeel van het Hof 'dat geen redelijk handelend lid van het openbaar ministerie heeft kunnen oordelen dat met (voortzetting van) de onderhavige vervolging van deze verdachte enig door strafrechtelijke handhaving beschermd belang gediend kan zijn', niet begrijpelijk. Dat sprake is van – gelet op hetgeen is vooropgesteld - aperte onevenredigheid van de vervolgingsbeslissing die meebrengt dat een (verdere) vervolging onverenigbaar is met het verbod van willekeur, valt uit de overwegingen van het hof niet af te leiden.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-01-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:23

Zaaknummer: 14/03519

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

RECHTSPRAAK

De overwegingen van het hof kunnen het oordeel dat het OM niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging niet dragen.

Op de gronden die zijn vermeld in het arrest in de zaak HR 19 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:23 is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-01-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:79

Zaaknummer: 14/03517

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma

RECHTSPRAAK

De overwegingen van het hof kunnen het oordeel dat het OM niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging niet dragen.

Op de gronden die zijn vermeld in het arrest in de zaak HR 19 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:23 is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-01-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:76

Zaaknummer: 14/03664

Rechters: W.A.M. van Schendel, B.C. de Savornin Lohman en Y. Buruma